

The Inhibitors to Information Seeking Behavior of Nursing Students in General English and ESP Courses from University Instructors' Perspective: A Case Study

Farshad Parhamnia¹, Majid Farahian²

¹ Department of Knowledge and Information Science, Kermanshah Branch, Islamic Azad University, Kermanshah, Iran.

² Department of ELT, Kermanshah Branch, Islamic Azad University, Kermanshah, Iran.

*Corresponding author: Farshad Parhamnia, Department of Knowledge and Information Science, Kermanshah Branch, Islamic Azad University, Kermanshah, Iran. Email: fparhamnia@yahoo.com

Article Info

Keywords: Information seeking behavior, Inhibitors to information seeking behavior, General English, English for specific purposes.

Abstract

Introduction: Investigating the information seeking behavior of nursing students in General English and ESP courses is of great importance since various factors may impact the students' information seeking behavior. As such, the present study sought the inhibitors to the information seeking behavior of students of nursing in general English and ESP courses.

Methods The study is a qualitative research that adopted a conventional content analysis. Seven faculty members of English as foreign language (EFL) who took part in the interview had the experience of teaching English for specific purposes (ESP) to nursing students. The study that was carried out in 2018 used a purposive sampling and a semi-structured interview was employed in the study.

Results: Based on the findings, 143 themes emerged that were categorized into 19 sub categories and, 3 main categories; namely, behavioral, organizational, and contextual factors were the main obstacles to information seeking behavior of nursing students in general English and ESP courses.

Conclusion: It was revealed that ignoring the factors which influence nursing students' information seeking behavior may result in either students' over-reliance on their textbooks or on their attempt to translate textbook. By so doing, they would not seek help from various other information resources. It seems necessary to pay a particular attention to the factors. By doing so, one can have a better understanding of students' information seeking behavior.

موانع رفتار اطلاع‌یابی دانشجویان پرستاری در دروس زبان انگلیسی عمومی و زبان تخصصی از دیدگاه اساتید: مطالعه کیفی

فرشاد پرهام‌نیا^{۱*}، مجید فرهیان^۲

^۱گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، واحد کرمانشاه، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمانشاه، ایران

^۲گروه آموزش زبان انگلیسی، واحد کرمانشاه، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمانشاه، ایران

*نویسنده مسوول: فرشاد پرهام‌نیا، گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، واحد کرمانشاه، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمانشاه، ایران. ایمیل: fparhamnia@yahoo.com

چکیده

مقدمه: بررسی رفتار اطلاع‌یابی دانشجویان پرستاری در دروس زبان انگلیسی عمومی و تخصصی بسیار ضروری به نظر می‌رسد. از طرفی رفتار اطلاع‌یابی می‌تواند تحت تأثیر عوامل متعددی قرار گیرد. با این رویکرد، هدف اصلی این پژوهش، شناسایی موانع رفتار اطلاع‌یابی دانشجویان پرستاری در دروس زبان انگلیسی عمومی و تخصصی از دیدگاه اساتید بود.

روش‌ها: روش پژوهش حاضر کیفی و به روش تحلیل محتوا از نوع عرفی انجام شد. مشارکت‌کنندگان در این پژوهش شامل ۷ نفر از اعضای هیأت علمی آموزش زبان انگلیسی بود که سابقه تدریس به دانشجویان پرستاری در شهر کرمانشاه را داشتند. این پژوهش در سال ۱۳۹۸ انجام شد. روش نمونه‌گیری به صورت هدفمند صورت گرفت. ابزار گردآوری داده‌ها، مصاحبه بود که به روش مصاحبه‌ی نیمه ساختار یافته انجام شد.

یافته‌ها: یافته‌های این پژوهش نشان داد که در مجموع ۱۴۳ واحد معنایی در ۱۹ عامل و ۳ مقوله اصلی بدست آمد. سه مقوله اصلی یعنی عوامل رفتاری، عوامل سازمانی و عوامل محیطی نقش اصلی را در موانع رفتار اطلاع‌یابی دانشجویان پرستاری در دروس زبان انگلیسی عمومی و زبان تخصصی از دیدگاه اساتید دارند.

نتیجه‌گیری: نتایج کلی نشان داد که عدم توجه به هر کدام از عوامل تأثیرگذار بر رفتار اطلاع‌یابی دانشجویان علوم پزشکی باعث خواهد شد که آن‌ها تکیه صرف بر کتاب درسی داشته باشند، فقط به روخوانی و یا ترجمه متون تکیه کنند و از دسترسی به منابع عظیم اطلاعاتی که آن‌ها را در یادگیری مهارت‌های ارتباطی یاری می‌کنند باز بمانند. ضروری به نظر می‌رسد که توجه خاص به عوامل اشاره شده معطوف شود تا از رفتار اطلاع‌یابی دانشجویان به صورت بهینه بهره گرفته شود.

واژگان کلیدی: رفتار اطلاع‌یابی، زبان عمومی، زبان تخصصی، موانع رفتار اطلاع‌یابی

تحقیقات بسیاری بوده است اما جایگاه آن در فراگیری دیگر علوم نباید نادیده انگاشته شود. یکی از دروسی که نیاز روزافزون به آن در جهان امروز قسمتی جدایی‌ناپذیر از تحصیل به خصوص علم‌آموزی در حوزه پزشکی شده است فراگیری زبان دوم به ویژه انگلیسی است. زبان انگلیسی تبدیل به زبان علم شده است و آموزش رشته‌های مختلف در سطوح عالی است و تولید علم نیز با استفاده از این زبان صورت می‌گیرد. با توجه به حساسیت مشاغل دانشجویان رشته‌های پزشکی ضرورت آشنایی، درک، و استفاده از طیف وسیعی از اطلاعات که روزآمد نیاز به فراگیری زبان انگلیسی در بین این دانشجویان بیشتر احساس می‌شود. از این رو زبان انگلیسی عمومی و تخصصی در دانشگاه‌ها به صورت دوره‌های متفاوت برگزار می‌شوند.

با تأملی در سرفصل رشته پرستاری که از زیر مجموعه‌های گروه علوم پزشکی می‌باشد می‌توان دریافت که دوره زبان انگلیسی عمومی که در برگیرنده یک درس سه واحدی در رشته پرستاری است به آموزش مهارت خواندن و درک مطلب و بسط لغات عمومی در دانشجویان می‌پردازد. هدف درس زبان انگلیسی تخصصی نیز که به ارزش دو واحد برگزار می‌شود آشنایی دانشجویان با متون و منابع علمی و واژه‌های رایج در رشته پرستاری و کسب توانایی درک مفاهیم است. قنسولی و پیشقدم نظریه حاکم بر تدوین این دوره‌ها را دو اصل می‌دانند الف) هم سنخ بودن محتوای متون با رشته مورد نظر و ب) ارتقاء محدود مهارت‌های درک نوشتاری از جمله گرامر و واژگان [۱۱]. آن چه که در این میان حائز اهمیت است این است که دوره‌های آموزش زبان دانشگاهی پا را فراتر از آموزش واژگان و درک مطلب نمی‌گذارد و سایر مهارت‌های زبانی به ویژه مهارت‌های ارتباطی را نادیده انگاشته است. با چنین رویکردی کتب نگاشته شده در این خصوص نیز به آموزش لغات و درک مطلب روی آورده و از گسترش مهارت‌های ارتباطی که از نیازهای عمده این دسته از دانشجویان است غافل شده‌اند. لازم به ذکر است که صحبت کردن و نوشتن نیز برای دانشجویان زیر مجموعه علوم پزشکی ضروری است زیرا در آینده ممکن است این دانشجویان با بیماران خارجی روبرو شوند و یا قصد سفر کاری به کشوری خارجی را داشته باشند و یا بخواهند ادامه تحصیل دهند. در چنین شرایطی، عدم کسب توانش در چهار مهارت زبان انگلیسی در کنار یکدیگر از عمده معضلات است [۱۲]. در ضمن، با توجه به تجربه و مشاهدات مؤلفین عمده این دانشجویان عمدتاً به ترجمه روی می‌آورند و از کتاب‌های راهنما به عنوان تنها منبع اطلاعاتی کمک می‌گیرند. بسیاری نیز با بهره‌گیری از فرهنگ لغت‌های چاپی و یا الکترونیکی به جستجوی معنای لغات می‌پردازند و به این ترتیب منابع اطلاعاتی بسیاری را بدون استفاده می‌گذارند.

مطالعات متفاوتی به بررسی رفتار اطلاع‌یابی دانشجویان

آگاهی از اهمیت اطلاعات در توسعه اقتصادی، اجتماعی و ضرورت دسترسی به آن در جامعه جهانی بر هیچ فردی پوشیده نیست. اطلاعات به عنوان جزئی جدایی‌ناپذیر از زندگی انسان است [۱] و تا آن اندازه در دنیای امروز اهمیت دارد که می‌توان آن را عامل اصلی رشد و توسعه یک جامعه دانست. بقای یک سازمان و تدوام عملکردهای آن در گرو استفاده از اطلاعات است و دانشگاه‌ها هم از این قاعده مستثنی نیستند اما از آن جاکه اطلاعات به صورت گسترده‌ای در گوشه و کنار دنیا وجود دارد دسترسی و چگونگی استفاده از آن در دانشگاه‌ها در جهت پیشبرد تولید دانش و تحقیقات نیازمند توجه و تأمل درخور خاص خود و توجه به علم رفتار اطلاع‌یابی می‌باشد.

از سال ۱۹۹۰ اهمیت نیازهای اطلاعاتی در بین کشورها دو چندان شد و رفتار اطلاع‌یابی نیز اهمیت خاصی پیدا کرد و به صورت یک شاخه علمی مورد بررسی قرار گرفت. رفتار اطلاع‌یابی شامل مجموعه فعالیت‌هایی است که یک فرد برای رفع نیازهای اطلاعاتی خود بعد از شناسایی وجود تردید در خود، انجام می‌دهد این رفتار شامل اهداف جستجوی اطلاعات، روش جستجو، ابزار جستجو و نوع اطلاعات مورد جستجو و عوامل مؤثر بر آن است [۲]. چن (Chen) شیوه‌ها و راه‌های تلاش فرد برای رفع نیاز را رفتار اطلاع‌یابی می‌داند [۳؛ ۴]. در خصوص رفتارهای اطلاع‌یابی ویلسون (Wilson) به چهار نوع از رفتارها شامل رفتار اطلاع‌یابی، رفتار اطلاع‌جویی، رفتار اطلاع‌یابی و رفتار استفاده از اطلاعات اشاره می‌کند و بین آنان تمایز قائل شده است. وی رفتار اطلاع‌جویی را جستجوی هدفمند اطلاعات تعریف می‌کند که فرد به منظور رفع نیازهای اطلاعاتی خاصی در تعامل با با نظام‌های اطلاع‌رسانی یا با نظام‌های رایانه‌ای به آن روی می‌آورد. وی به این نکته اشاره می‌کند که رفتار اطلاع‌یابی شامل کل رفتار انسان در برابر منابع و مجراهای اطلاعاتی می‌باشد [۵؛ ۶]. مارچینین (۱۹۹۵) رفتار اطلاع‌یابی را "روندی که بشر در آن هدفمندانه برای تغییر موقعیت دانش در تلاش است" تعریف می‌کند [۷]. در تعریفی دیگر در بحث اطلاع‌جویی، عوامل انگیزشی، ملاحظات رفتاری، توسعه فکری و تیپ‌های شخصیتی از عوامل اثرگذار معرفی شده‌اند [۸]. با این وجود یکی از مهمترین عوامل در رفتار اطلاع‌جویی فرد جستجوکننده و خصوصیات خاص او است که بر روی راهکارهای جستجو و رفتار کلی اطلاع‌یابی تأثیرگذار است. این خصوصیات شامل ویژگی‌های دموگرافیک و روانشناختی است [۹]. همچنین یکی از بحث‌های مهم رفتار اطلاع‌یابی این است که این رفتارها متأثر از جنبه‌های شناختی و رفتار فردی است. برای مثال اینگورسن (Ingwersen) معتقد است که فرآیند اطلاع‌یابی با عوامل شناختی، همچون تفکر، قوه ادراک، حافظه، تشخیص، یادگیری و حل مسأله ارتباط دارد [۱۰].

گرچه اطلاع‌یابی به تنهایی موضوعی است که دستمایه

روش ها

روش پژوهش حاضر کیفی بود و در آن از تحلیل محتوای عرفی برای تحلیل داده‌ها استفاده گردید. کاندراچی، ویلمن و آماندسون (Kondracki, Wellman and Amundson) معتقدند این نوع مطالعه معمولاً در طرحی مطالعاتی به کار می‌رود که هدف آن شرح یک پدیده است. این نوع طرح، اغلب هنگامی مناسب است که نظریه‌های موجود یا ادبیات پژوهش در باره پدیده مورد مطالعه محدود باشد [۲۲]. شی‌به و شانون (Hsieh and Shannon) بیان می‌کنند در این روش اطلاعات به طور مستقیم از مشارکت‌کنندگان مورد مطالعه بدون تحمیل طبقات از پیش تعیین شده و یا دیدگاه‌های نظری قبلی کسب می‌گردد و دانش تولید شده بر اساس دیدگاه واحد و منحصر به فرد آنان و از داده‌های واقعی متن می‌باشد و کدها و طبقات به طور مستقیم و به صورت استقرایی از داده‌های خام استخراج می‌شود [۲۳]. این مطالعه در سال ۱۳۹۸ انجام شد. مشارکت‌کنندگان در این پژوهش شامل ۷ نفر از اعضای هیأت علمی آموزش زبان انگلیسی بودند که سابقه تدریس زبان عمومی یا تخصصی رشته پرستاری را داشتند. روش نمونه‌گیری به صورت هدفمند صورت گرفت. بدان معنی که اعضای هیأت علمی انتخاب شدند که بیش از پنج سال سابقه تدریس در دو درس زبان انگلیسی عمومی و زبان انگلیسی تخصصی در حوزه علوم پزشکی داشته‌اند. در رابطه با نمونه‌گیری هدفمند، پاتون (Patton) عنوان می‌کند که گاهی به این نوع از نمونه‌گیری، نمونه‌گیری قضاوتی یا انتخابی می‌گویند. در این روش پژوهشگر با انتخاب آگاهانه و هوشمندانه، شرکت‌کننده‌های خاص را انتخاب می‌کند [۲۴]. جهت تعیین حجم و اندازه نمونه، از روش اشباع داده‌ها که در روش کیفی معمول است، استفاده شد. در پژوهش کیفی، رسیدن به اشباع داده‌ها نشان‌دهنده زمان اتمام مصاحبه است. جهت انجام نکات اخلاقی به اطلاع مصاحبه‌شوندگان رسانده شد که اولاً اسامی آنان در مقاله و یا جایی دیگر بازگو نخواهد شد، در ضمن به شرکت‌کنندگان در پژوهش اطمینان داده شد که گفته‌هایشان به صورت محرمانه باقی مانده و علیه آنان در هیچ جایی مورد استفاده قرار نخواهد گرفت. ابزار گردآوری داده‌ها، مصاحبه و به روش مصاحبه‌ی نیمه ساختار یافته انجام شد. لازم به ذکر است که این مطالعه در نیمسال دوم سال تحصیلی ۹۷-۹۸ انجام شد و مصاحبه آن در اوایل خرداد سال ۱۳۹۸ صورت گرفت. طول مدت مصاحبه‌ها بین ۲۰ تا ۴۵ دقیقه بود که به صورت تک نفره صورت گرفت. در ضمن مکان مصاحبه با هماهنگی و رضایت مشارکت‌کنندگان در این پژوهش مشخص شد. از آن جایی که در مصاحبه نیمه ساختاریافته تمامی سؤالات از قبل مشخص نیست و فرآیند مصاحبه تا حدودی بستگی به سؤالاتی دارد که در تعامل مصاحبه‌کننده و مصاحبه‌شونده پیش می‌آید. در این پژوهش چند سؤال کلی به عنوان راهنمای مصاحبه از شرکت‌کنندگان پرسیده

دانشگاه‌های کشور پرداخته‌اند. برای نمونه پژوهش [۱۳] رفتار اطلاعاتی دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی را مورد بررسی قرار داد. بر اساس گزارش این پژوهش تفاوت معناداری بین رفتار گروه‌های آموزشی انسانی، علوم پزشکی، علوم پایه، فنی مهندسی و کشاورزی دیده نشد و دانشجویان از دو روش رسمی و غیررسمی به پیدا کردن اطلاعات پرداختند. همچنین این پژوهش گزارش کرد که افراد مورد مطالعه از منابع چاپی بیشتر از منابع غیرچاپی استفاده کردند. پژوهش ریاحی به مطالعه رفتار اطلاعاتی دانشجویان پرستاری پرداخت و چنین بیان کرد که مهم‌ترین منبع اطلاعاتی این دسته از دانشجویان کتاب‌های درسی و مجلات تخصصی بودند و مهم‌ترین هدف جامعه مورد مطالعه تکالیف درسی بود [۱۴]. مطالعه شریعتمداری به موانع رفتار اطلاعاتی دانشجویان مشاوره پرداخت و گزارش کرد که مهم‌ترین موانع این دانشجویان فقدان امکانات لازم، عدم توانایی آن‌ها در استفاده از منابع غیرفارسی و کمبود وقت بود [۱۵]. در پژوهشی نیز موانع اطلاعاتی عدم آشنایی دانشجویان با پایگاه‌های تخصصی مرتبط با رشته و محدودیت اینترنت مورد تحقیق قرار گرفت [۱۶]. مطالعه‌ای دیگر به این موضوع پرداخت که کمبود وقت مهم‌ترین مانع اطلاعاتی دانشجویان علوم پزشکی است [۱۷]. پژوهش [۱۸] اطلاعاتی تحصیلی از طریق اینترنت را در میان دانشجویان کارشناسی مورد مطالعه قرار داد. مطابق با یافته‌ها، جستجوی اطلاعات در جهت انجام تکالیف درسی رتبه اول و تبادل اطلاعات درسی و تکالیف با اساتید رتبه آخر را به خود اختصاص داد. همچون مطالعه [۱۹] نیز گزارش کرد که مقطع تحصیلی از عوامل مؤثر در رفتار اطلاع‌جویی است. رداد نیز به کشف و بررسی رفتار اطلاع‌جویی دانشجویان تحصیلات تکمیلی مقطع دکترا در هنگام استفاده از شبکه جهانی وب پرداخت. مطابق با یافته‌ها، دانشجویان میزان تأثیر شبکه وب را در فعالیت اطلاعاتی خود زیاد می‌دانند ولی در استفاده از آن با محدودیت‌هایی روبرو می‌باشند [۲۰].

از آن جایی که رفتار اطلاعاتی، انعکاسی از نیازهای اطلاعاتی کاربران است، شناسایی و داشتن درک صحیح از این رفتار اهمیت زیادی دارد و می‌تواند در ارائه خدمات مفید و سودمند واقع شود [۲۱]. از طرفی نیز رفتار اطلاعاتی در دانشجویان پرستاری نقش مهمی را در تحصیل این دسته از دانشجویان و متعاقب آن موفقیت شغلی آنان بازی می‌کند. مهمتر از همه، با توجه به عدم تأکید سرفصل درسی این رشته به مهارت‌های ارتباطی این دانشجویان این مقاله به این هدف پرداخت که آیا این دانشجویان از روش اطلاعاتی صحیحی برای فراگیری دروس زبان عمومی و تخصصی بهره می‌گیرند. بنابراین هدف اصلی این پژوهش، شناسایی موانع رفتار اطلاعاتی دانشجویان پرستاری در درس زبان انگلیسی عمومی و تخصصی از دیدگاه اساتید بود.

شد؛ برای مثال این سؤال مطرح شد که موانع اطلاع‌یابی در دو درس زبان انگلیسی عمومی و زبان انگلیسی تخصصی چیست؟ این گونه سؤال نیاز به پاسخ باز و تفسیری داشت، و سؤالات بعدی بر اساس پاسخ مشارکت‌کننده در طول مصاحبه طراحی گردید.

فرآیند تحلیل داده‌های کیفی بدین صورت بود که بعد از گردآوری داده‌ها، مفاهیم و مقوله‌های اصلی و فرعی شناسایی گردید. با استخراج کدهای مفهومی مشترک و پالایش و حذف موارد تکراری، برخی از کدهای مفهومی شناسایی و با انجام پالایش این مفاهیم در قالب مقوله‌های فرعی سازماندهی شدند. بنابراین، فرآیند تحلیل در هر قسمت به دو بخش یعنی ابتدا نکات کلیدی و واحدهای معنایی و در مرحله دوم، کلیه کدهای واحدهای معنایی با همدیگر ترکیب و کدهایی که به لحاظ معنایی با همدیگر یکی بود، تلفیق شدند. به منظور روایی و اعتبار پژوهش از چهار معیار یعنی معیار اعتبارپذیری، انتقال‌پذیری، وابستگی و اتکاپذیری و تأییدپذیری استفاده شد. در خصوص اعتبارپذیری پژوهش یکی از پژوهشگران بیش از ۱۸ سال در آموزش زبان انگلیسی عمومی و تخصصی در دانشگاه‌های کرمانشاه مشغول به فعالیت است از طرفی ۶ سال در حوزه علوم پزشکی تدریس داشت و پژوهشگر بعدی سابقه ۱۷ سال در درس زبان تخصصی رشته علم اطلاعات و دانش‌شناسی را دارد. بنابراین پژوهشگران با محیط پژوهش تماس مستمر داشته‌اند. جهت انتقال‌پذیری و تناسب یا قابلیت تعمیم و انتقال نتایج به دست آمده به سایر گروه‌ها و محیط‌های مشابه، نتایج پژوهش در اختیار تعدادی از افرادی که به نحوی با درس زبان انگلیسی عمومی و زبان انگلیسی تخصصی در ارتباط بودند ولی در این پژوهش شرکت و یا نقشی نداشتند، قرار گرفت تا انتقال‌پذیری و تناسب آن بررسی گردد. نتیجه این بررسی ضمن تأیید یافته‌ها، ارائه تجربیات و دیدگاه‌های تکمیلی بود که در فرآیند تحلیل داده‌ها به کار گرفته شد. معیار وابستگی و اتکاپذیری در پژوهش حاضر توسط روش‌هایی مانند سعی در جلب اعتماد مشارکت‌کنندگان از طریق گوش دادن دقیق و غوطه‌وری در داده‌ها و انجام مصاحبه در مکان‌های انتخاب شده توسط مشارکت‌کنندگان صورت گرفت. به منظور تأیید یافته‌های پژوهش، دست نوشته‌های تنظیم شده به همراه کدهای اولیه به منظور بازخوانی آن‌ها در اختیار دو نفر از اعضای هیأت علمی که به عنوان مدرس کار کرده بودند، قرار گرفت و نظرهای هر یک از آنان به صورت مجزا جمع‌آوری و سپس با یکدیگر مقایسه و نظرات مشابه و متفاوت آنان مورد تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها

طبق تحلیل داده‌های استخراج شده از مفاهیم اولیه، سه مفهوم یا مقوله اصلی تحت عنوان عوامل رفتاری، عوامل سازمانی و عوامل محیطی ظهور یافتند.

عوامل رفتاری

این مفهوم نشان‌دهنده عواملی بود که مشارکت‌کنندگان به ویژگی‌های فردی و روانشناختی موانع رفتار اطلاع‌یابی در زبان انگلیسی عمومی و تخصصی اشاره کردند. در این پژوهش، منظور از عوامل رفتاری موانعی هستند که ناشی از عدم انگیزه کافی، نگرش فردی، و ضعف مهارت‌ها به دروس زبان انگلیسی عمومی و زبان تخصصی است که شامل موارد زیر می‌باشند.

فقدان انگیزه

یکی از عواملی که می‌تواند نیروی محرکه برای مانع رفتار اطلاع‌یابی دانشجویان باشد، انگیزه دانشجویان است. در این زمینه یکی از مصاحبه‌شونده‌ها بیان می‌کند: "در بین همه مواردی که ممکنه تأثیر گذار باشه بعضی وقتها خود دانشجو هم مانعی برای این مسأله است. مثلاً انگیزه‌ای برای جستجو نداره و حوصله‌ای برای شناخت منابع دیگه در خودش نمی‌بینه" (م. ۴). یا فرد دیگری بیان می‌کند "دانشجویان انگیزه کافی برای فراگیری زبان انگلیسی دانشگاهی ندارند، البته فکر می‌کنم برای دروس زبان دانشگاه این طور باشه" (م. ۷).

دغدغه‌های فکری

عوامل روانشناختی متفاوتی ممکن است بر عملکرد و میزان موفقیت دانشجویان تأثیرگذار باشند. در این میان با توجه به یافته‌های پژوهش حاضر دغدغه‌های فکری و اضطراب دانشجویان در اطلاع‌یابی در دروس زبان انگلیسی از جمله این عوامل هستند. در این رابطه یکی از مشارکت‌کنندگان بیان کرد که "م...متوجه نمیشم که اکثر دانشجویان در کلاس درس گوش به درس نمی‌دن و در دنیای دیگه‌ای سیر می‌کنند بطور کلی بگم دغدغه‌های فکری زیادی دارن.. حدس می‌زنم که مسایل مالی و اقتصادی از مهم ترین مسایلی هستند که فکر آنها را مشغول کردند..." (م. ۴).

نداشتن اعتماد به نفس

آن گونه که از اظهارات شرکت‌کنندگان در این مصاحبه استنباط می‌شد دانشجویان در بسیاری از مواقع از توانایی‌ها و استعدادهای زیادی برخوردارند. اما با تردید به آن‌ها می‌نگرند و احساس می‌کنند که نظرات آنان ارزش چندانی ندارد، و حتی جرأت به زبان آوردن را نیز ندارند. بنابراین از موانع اطلاع‌یابی در دروس زبان انگلیسی عمومی و تخصصی نداشتن اعتماد به نفس بود. در این زمینه یکی از مشارکت‌کنندگان بیان می‌کند. "ناگفته نماند که بعضی از دانشجویان خیلی ضعیفند و اعتماد به نفس ندارند که بخوان دنبال اطلاعات در کتابخانه یا اینترنت بگردند.. این به آن خاطره که شاید ضعف زیادی در انگلیسی دارند و یا با منابع آشنا نیستند" (م. ۴).

عدم توانایی در انتخاب منابع اطلاعات

با توجه به تجربه پژوهشگران اثر بسیاری از مدرسین دانشگاه به معرفی کتاب درسی بسنده می‌کنند و ممکن است به

دانشجویان معرفی شوند و در جستجوی منابع مدرسین بصورت عملی آن‌ها را یاری کنند. در پژوهش حاضر نیز مصاحبه شونده‌ها به این نکته مهم یعنی بی‌اطلاعی از منابع اینترنت اشاره شده است. در این رابطه یکی از مصاحبه‌شونده‌ها بیان می‌کند: **"عوامل دیگه ای هم دخیله دانشجویان ممکنه اطلاعات کمی از وجود منابع اینترنتی داشته باشن. یا اصلا ممکنه خبر از منابع اینترنتی نداشته باشن" (م. ۷).**

نداشتن مهارت در استفاده از اینترنت

در دنیای امروزه تسلط به مهارت‌های استفاده از منابع اطلاعاتی در اینترنت برای دانشجویان یک ضرورت به حساب می‌آید. دانشجویان باید بتوانند از منابع اینترنتی جهت پاسخ‌گویی به سؤالات خود بهره‌گیرند. در پژوهش حاضر نیز به این نکته اشاره شده که یکی از عوامل مهم در عدم دسترسی به اطلاعات مورد نیاز دانشجویان در درس زبان انگلیسی عدم مهارت در استفاده از اینترنت بود. در این زمینه یکی از مشارکت‌کننده‌ها بیان می‌کند: **"با اینکه مهارت کافی در استفاده از انواع شبکه‌های اجتماعی و یا فناوری‌های موبایلی دارند ولی خیلی از دانشجویان مهارت کافی در استفاده از اینترنت ندارند که بتونن اطلاعات مورد نیاز خود را برای درس زبان انگلیسی کسب کنند" (م. ۱).**

کمبود وقت جهت جستجوی اطلاعات

از آن جایی که ممکن است دانشجویان گروه‌های زیر مجموعه پزشکی وقت زیادی را صرف مطالعات درس تخصصی خود کنند ولی وقت کمتری به درس عمومی زبان انگلیسی اختصاص دهند. از طرف دیگر در دنیای پرمشغله امروزی افراد به چندین وظیفه متفاوت در یک دوره زمانی می‌پردازند این احتمال وجود دارد که دانشجویانی که مشکلات معیشتی داشته و یا متاهل باشند وقت کمتری را صرف منابع غیر از کتاب درسی کنند. در این پژوهش مشارکت‌کنندگان نیز به این نکته اشاره کردند که دانشجویان کمبود وقت جهت جستجوی اطلاعات را دارند. چنانچه یکی از مصاحبه‌شونده‌ها بیان می‌کند: **"به نظر می‌رسه دانشجویها وقت زیادی را صرف درس تخصصی و بقیه کارهای شخصی بکنن ولی در خصوص درس زبان انگلیسی وقتی را به آن اختصاص نمی‌دهند" (م. ۷).**

عوامل سازمانی

در قرن بیست و یک دانش از اهمیت بیشتری نسبت به سرمایه برای سازمان‌ها برخوردار است. موانع سازمانی، موانع و محدودیت‌هایی هستند که در اثر اجرای فرآیندها، روش‌ها و فعالیت‌های دانشگاه ایجاد شده‌اند. همچنین این موانع می‌توانند موانع آموزشی و حمایت‌های سازمانی را دربرگیرند. یافته‌های این مطالعه نشان می‌دهد که از مهم‌ترین مانع رفتار اطلاعاتی دانشجویان در درس زبان انگلیسی از دیدگاه اساتید عوامل مربوط به سازمان (دانشگاه) می‌باشد. این موارد به شرح زیر

صورت محدود و گذرا به معرفی منابع متنوع دیگر بپردازند. و از طرف دیگر دانشجویان که خود توانایی انتخاب منابع را ندارند و از طرف اساتید منبعی به جز کتاب درسی به آن‌ها معرفی نشده‌اند به اجبار به تنها منابع در دسترس روی می‌آورند که کتاب درسی آن‌ها است. عامل بعدی عدم توانایی در انتخاب منابع اطلاعاتی بود که مصاحبه‌شوندگان به آن اشاره کردند. در این رابطه یکی از آنان بیان می‌کند: **"بعضی از آن‌ها ممکنه که بخوانند و واقعا مشتاق باشن که از منابع مختلف استفاده کنند اما واقعا اینه که بلد نیستند چه نوع منابعی را به منظور برطرف کردن نیازهای اطلاعاتی خود انتخاب کنند" (م. ۵).**

ضعف مهارت اطلاع‌یابی

یکی از عوامل مهم در جستجوی اطلاعات، مهارت‌های اطلاع‌یابی است. زیرا افرادی که دارای مهارت کافی هستند می‌توانند موضوعات مهم و از سویی پیچیده را درک کرده و روابط حاکم بین موضوعات را برقرار کنند. از طرفی برای رسیدن به تسلط اطلاع‌یابی نیاز به داشتن مهارت است. زیرا بدون مهارت لازم دسترسی به اطلاعات مناسب میسر نخواهد بود. در این رابطه نکته‌ای که شرکت‌کنندگان در مصاحبه به عنوان مانع اطلاع‌یابی اشاره کردند، ضعف مهارت اطلاع‌یابی آنان در درس زبان انگلیسی بود. در این زمینه یکی از مصاحبه‌شونده‌ها بیان می‌کند: **"خیلی مواقع منابع مختلف به دانشجویان توصیه می‌شود ولی به دلیل اینکه دانشجویان مهارت کافی در جستجوی منابع مناسب زبان انگلیسی را ندارند با مشکل مواجهه شده‌اند" (م. ۶).**

ضعف در زبان انگلیسی

علیرغم هزینه بالایی که در آموزش و پرورش و دانشگاه‌های ما در آموزش زبان انگلیسی می‌شود هنوز فاصله زیادی تا نقطه مطلوب و برآورد کردن نیازهای دانشجویان وجود دارد. به طور کلی در دانشگاه‌ها دانشجویان ۳ واحد زبان عمومی و یک دوره زبان تخصصی را می‌گذرانند که عمده تمرکز این دوره‌ها بر خواندن و درک مطلب و لغات است و توجهی به دیگر مهارت‌های ارتباطی زبان وجود ندارد. ضعف در زبان انگلیسی دانشجویان یکی از موانع اطلاع‌یابی است که مشارکت‌کنندگان به آن اشاره کردند. در این زمینه یکی از مشارکت‌کنندگان بیان می‌کند: **"ضعف عمده در درس زبان انگلیسی این است که بیشتر دانشجویها به دلیل ضعف زبان انگلیسی مهارت زیادی ندارند" (م. ۷).**

بی‌اطلاعی از منابع اینترنتی

فناوری اطلاعات و ارتباطات به عنوان یکی از مؤلفه‌های اثرگذار بر رفتارهای اطلاع‌یابی محسوب می‌شود. از طرفی پژوهشگران و صاحب‌نظران تأکید خاصی بر روی شناخت و آگاهی به منابع اطلاعاتی به خصوص اینترنت و منابع وبی و استفاده مناسب از آن‌ها دارند. همچنین سرعت تغییر و تحول در درگاه‌های آموزشی در اینترنت به نظر می‌رسد که ضروری است این منابع به

می‌باشند.

ضعف امکانات سخت افزاری و نرم‌افزاری در دانشگاه

بسیاری از دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور مجهز به سیستم به روز سخت‌افزاری مانند آزمایشگاه زبان نیستند و در مواردی آزمایشگاه‌های موجود قابل استفاده نمی‌باشند و به جرأت می‌توان گفت به ندرت نرم افزارهای آموزش زبان دوم خریداری و در معرض استفاده دانشجویان قرار داده می‌شوند. مشارکت‌کنندگان در این پژوهش به ضعف امکانات سخت‌افزاری و نرم افزاری در دانشگاه اشاره کردند. در این زمینه یکی از آنان بیان می‌کند: **"گروه‌های آموزش زبان و دیگر گروه‌ها که این درسهارو ارائه میدن به سختی دسترسی به تخته‌های هوشمند، پروژکتور، کامپیوتر، و دیگر وسایل سمعی و بصری دارن"** (م. ۶). همچنین از طرفی خیلی مواقع کلاس‌های سمعی و بصری وجود دارد ولی از آن استفاده نمی‌شود برای نمونه یکی از مصاحبه شونده‌ها بیان می‌کند: **"ناگفته نمانه که کلاسهای سمعی و بصری هستش ولی قدیمی و ضعیف هست که بلااستفاده رها شده و نیاز است که به روز شوند"** (م. ۳).

فقدان منابع اطلاعاتی مناسب در کتابخانه دانشگاه

یکی از مهم‌ترین مراکز اطلاع‌رسانی که اطلاعات مورد نیاز دانشجویان را فراهم می‌کنند کتابخانه‌ها هستند اما ممکن است این مراکز با کمبود منابع اطلاعاتی مواجه باشند. در این رابطه یکی از مواردی که مشارکت‌کنندگان در مصاحبه به آن اشاره کردند فقدان منابع اطلاعاتی مناسب در کتابخانه دانشگاه بود. در این زمینه یکی از آنان بیان می‌کند: **"در کتابخانه منابع بروز آموزش زبان به سختی پیدا می‌شن. سی دی و برنامه آموزشی برای فراگیری زبان هم اصلاً وجود نداره"** (م. ۳). عدم توجه سرفصل به منابع اطلاعاتی متنوع از دیگر موانع رفتار اطلاع‌یابی سازمانی که شرکت‌کنندگان در این پژوهش به آن اشاره کردند عدم توجه به منابع اطلاعاتی متنوع در سرفصل دروس زبان انگلیسی بود. در این زمینه یکی از مصاحبه‌شونده‌ها بیان می‌کند: **"وقتی سرفصل به این مهارت‌ها اهمیت نده تکلیف استادها هم مشخصه..."** (م. ۱).

عدم راهنمایی اساتید در خصوص منابع متفاوت

اساتید می‌توانند در سرفصل درسی خود و در بدو ترم تحصیلی دانشجویان را با منابع متفاوت آشنا کنند و در طول نیمسال تحصیلی به صورت متناوب و منظم از دانشجویان بخواهند که اطلاعاتی را از این منابع کسب و در کلاس درس در اختیار آن‌ها بگذارند. در این خصوص یکی از مواردی که مصاحبه‌شونده‌ها به آن اشاره کردند عدم راهنمایی اساتید در خصوص منابع متفاوت بود. در این زمینه یکی از آنان بیان می‌کند: **"بیشتر اساتید این اطلاعات را در اختیار اونا قرار نمیدن. چرا اینطوریه ... فکر کنم چون ضروری نمیدانن ..."** (م. ۵).

عدم برنامه‌ریزی صحیح از سوی گروه آموزشی و اساتید

گروه‌های آموزشی وظیفه خطیری در نظارت و برنامه‌ریزی اصول آموزشی دارند. در بسیاری از موارد جلسات آموزشی گروه آموزشی و تبادل نظر در خصوص تجربیات و ملزومات آموزش می‌توان کمک بسزایی در بازنگری اساتید در روش تدریس خود داشته باشد. در این راستا، گروه آموزشی می‌تواند لزوم آموزش رفتار اطلاع‌یابی و چگونگی معرفی منابع اطلاعاتی متفاوت را با اساتید در میان گذارد. یکی از مواردی که شرکت‌کنندگان در مصاحبه به آن اشاره کردند، عدم برنامه‌ریزی صحیح از سوی گروه آموزشی و اساتید بود. در این زمینه یکی از آنان بیان می‌کند: **"گروه‌های آموزشی و اساتید معتقدند چون در خصوص منابع مختلف دانشجویها را راهنمایی نمی‌کنند باید توجه کنیم که این ما هستیم که باید در خصوص منابع متفاوت اطلاع‌رسانی کنیم که این هم انجام نمی‌شود"** (م. ۳).

تأکید بر کتاب درسی

یکی از عوامل مؤثر بر موانع اصلی در رفتار اطلاع‌یابی در دروس زبان انگلیسی عمومی و تخصصی، تأکید صرف مدرسین بر منابع کتابی در آموزش عالی می‌باشد. به گونه‌ای که در ابتدای نیمسال تحصیلی استاد به معرفی کتاب درسی بسنده کرده و ارزشیابی خود را نیز بر مبنای همان کتاب بنا می‌نهد. چنانچه یکی از مشارکت‌کنندگان در مصاحبه بیان می‌کند: **"نکته‌ای که وجود دارد در جامعه ما اکثر مردم درس را برابر کتاب می‌دانند و استفاده از منابع متفاوت دیگر مثل آن‌ها که در اینترنت پیدا می‌شوند معنایی ندارد. خوب این طرز تفکر باعث می‌شه که دانشجویها هم و اساتید هم یک درس برابر کتاب بدانند"** (م. ۱). یا فرد دیگری بیان می‌کند: **"فقط مربوط به دوران دانشگاه نبود آنها در مدرسه بیشتر روی کتاب تأکید دارند تا منابع غیرکتابی پی این نگرش از مدرسه به دانشگاه راه پیدا کرده"** (م. ۴). یکی دیگر از مصاحبه‌شونده‌ها بیان می‌کند: **"با توجه به دلایل مختلف در کلاس‌های درس صرفاً به کتاب‌ها تکیه میشه.. انگار اصلاً چیز دیگه‌ای غیر از کتاب برای آموزش نیست"** (م. ۵).

عدم توجه به منابعی غیر از کتاب درسی در محیط‌های

آموزش

استفاده صرف از جزوه و کتاب درسی در میان دانشجویان گروه‌های پزشکی امری رایج است. در صورتی که اساتید وظیفه راهنمایی دانشجویان را در انتخاب منابع بر عهده بگیرند جزوه و کتاب درسی نقش پررنگ‌تری را به عنوان تنها منابع بازی خواهند کرد و این امر باعث خواهد شد منابع بسیار بزرگی از اطلاعات بدون استفاده باقی بمانند. یکی از مواردی که مشارکت‌کنندگان به آن اشاره کردند عدم توجه به منابعی غیر از کتاب درسی در محیط‌های آموزشی بود. در این زمینه یکی از آنان بیان می‌کند: **"نکته‌ای که وجود دارد در جامعه ما اکثر مردم درس را برابر"**

بحث

رفتار اطلاع‌یابی می‌تواند تحت تأثیر عوامل متعددی قرار گیرد. با توجه به یافته‌های این پژوهش عوامل رفتاری از جمله عوامل تأثیرگذار در رفتار اطلاع‌یابی دانشجویان در درس زبان انگلیسی عمومی و تخصصی بود. این عوامل دربرگیرنده عوامل رفتاری و شناختی هستند که در طول زمان شکل می‌گیرند و می‌توانند ریشه در دانشی که فرد از محیط پیرامون خود کسب کرده است داشته باشند. چنانچه تحقیقات پیشین [۹؛ ۱۰] نیز به تأثیر عوامل رفتاری و روانشناسی در رفتار اطلاع‌یابی اشاره کرده‌اند. آن گونه که اساتید در مصاحبه‌ها گزارش کردند دانشجویان ممکن است با توجه به عواملی که صرفاً نشأت گرفته از خصوصیات روانشناختی آن‌ها است از جستجوی اطلاعات اجتناب کنند. این عوامل شامل تردید در توانایی خود در جستجوی اطلاعات، بالا بودن دغدغه‌های فکری، و نداشتن انگیزه برای جستجوی اطلاعات بودند. از طرف دیگر عوامل فردی نیز که تحت تأثیر عوامل محیطی و سازمانی قرار دارند در رفتار اطلاع‌یابی دانشجویان تأثیرگذار بودند. عوامل شامل ضعف در زبان انگلیسی جهت جستجوی اطلاعات، عدم تسلط در جستجوی منابع اینترنتی، کمبود وقت، عدم توانایی در انتخاب منابع اطلاعاتی و ضعف مهارت اطلاع‌یابی بودند. پژوهشگران متفاوت به بعضی از این موانع در پژوهش خود اشاره کرده‌اند. برای مثال [۱۵] به عدم توانایی دانشجویان در استفاده از منابع غیرفارسی و کمبود وقت اشاره کرد. همچنین پژوهش [۲۵] همسو با پژوهش پیش‌رو ضعف در زبان انگلیسی را به عنوان مهم‌ترین مانع در مهارت اطلاع‌یابی دانشجویان ذکر کرد. پژوهش [۱۶] نیز عدم آشنایی دانشجویان با پایگاه‌های تخصصی مرتبط را که در پژوهش حاضر به عنوان عوامل بازدارنده رفتاری ذکر شده از جمله موانع دانست. پژوهش [۱۷] نیز گزارش کرد که کمبود وقت مهم‌ترین مانع اطلاع‌یابی دانشجویان علوم پزشکی است. همسو با این یافته‌ها، پژوهش [۱۳] نیز به کمبود وقت، عدم آشنایی با زبان‌های خارجی و عدم آشنایی با منابع تخصصی در میان سایر عوامل اشاره کرده است. پژوهش [۲۶] نیز بین ابعاد شخصیت و رفتار اطلاع‌جویی دانشجویان رابطه معناداری یافت. دسته دوم از موانع رفتار اطلاع‌یابی موانع سازمانی بودند. آن گونه که مقوله‌های فرعی بر گرفته از مصاحبه‌ها نشان می‌دهند این عوامل دو دسته می‌باشند. دسته اول شامل عوامل آموزشی در برگیرنده ضعف در سرفصل و عدم اطلاع‌رسانی و آموزش صحیح از طرف اساتید و گروه‌های آموزشی و دسته دوم ضعف در امکانات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری محیط آموزشی است. ضرورت بازنگری سرفصل از اهمیت خاصی برخوردار است. اما در نظام آموزشی کشور تلاش کمی برای اجرای این ضرورت وجود داشته است [۲۷]. در خصوص امکانات سخت‌افزاری، پژوهش [۱۶] سرعت پایین اینترنت و ترافیک شبکه را از موانع رفتار اطلاع‌یابی

کتاب می‌دانند و استفاده از منابع متفاوت دیگر مثل آن‌ها که در اینترنت پیدا می‌شوند معنایی ندارد. خوب این طرز تفکر باعث می‌شود که دانشجویان هم و اساتید هم یک درس برابر کتاب بدانند" (م. ۱). یا فرد دیگری بیان می‌کند: "فقط مربوط به دوران دانشگاه نبود آن‌ها در مدرسه بیشتر روی کتاب تأکید دارند تا منابع غیرکتابی پی این نگرش از مدرسه به دانشگاه راه پیدا کرده" (م. ۴)

عوامل محیطی

عوامل محیطی از دیگر طبقات اصلی مستخرج از مصاحبه‌های این پژوهش است که شامل سه عامل فرعی بالابودن هزینه منابع اطلاعاتی، فشارهای معیشتی و فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی می‌باشد. در این پژوهش منظور از عوامل محیطی، محدودیت‌هایی که از طرف خارج از سازمان اعم از مسائل اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی است که بر روی رفتار اطلاع‌یابی دانشجویان تأثیرگذار است. این عوامل شامل:

بالا بودن هزینه منابع اطلاعاتی

وضعیت اقتصادی دانشجویان می‌تواند تأثیر بسزایی در تمایل آن‌ها به خرید منابع و نرم‌افزارهای مرتبط با فراگیری زبان داشته باشد. یکی از مواردی که مشارکت‌کنندگان در مصاحبه به آن اشاره کردند بالابودن هزینه منابع اطلاعاتی در رابطه با زبان انگلیسی بود. در این زمینه یکی از آنان بیان می‌کند: "یک موردی که می‌تواند در اطلاع‌یابی دانشجویان مؤثر باشد هزینه‌های بالای خرید س‌دی‌ها و یا نرم‌افزارهای آموزشی است. در ضمن کتاب‌های مرجع نیز اکثراً گران هستند" (م. ۱).

فشارهای معیشتی

عوامل بازدارنده زیادی می‌توانند بر افت تحصیلی دانشجویان اثر گذار باشند. یکی از مواردی که مشارکت‌کنندگان به آن اشاره کردند فشارهای معیشتی بر روی دانشجویان بود. در این زمینه یکی از آنان توضیح داد: "تساید دغدغه‌های کاری یا مشکلات زندگی این مجال را نمی‌دهد..گاهی از اوقات مشکلات مالی آنقدر به دانشجویان فشار می‌آورند که آنها فقط در فکر تمام کردن درس‌ها هستند و به کیفیت تحصیل اهمیتی نمی‌دهند" (م. ۷).

فناوری اطلاعاتی و ارتباطی

پیدایش و توسعه ریلنه‌ها، فناوری اطلاعات و ارتباطات و گسترش روز افزون یکی از مواردی که مشارکت‌کنندگان به آن اشاره کردند ورود فناوری‌های اطلاعاتی ارتباطی بالادست شبکه‌های اجتماعی بود. در این زمینه یکی از آنان بیان می‌کند: "یکی از موانع استفاده از شبکه‌های اجتماعی است که خیلی وقت دانشجویان را می‌گیرد و به آن‌ها اجازه نمی‌دهد که به دنبال اطلاعات در منابع مختلف دیگر بگردند" (م. ۵)

دانسته‌اند. مطالعه [۱۵] نیز به کمبود امکانات و منابع به عنوان موانع اشاره کرده است. در خصوص عدم آشنایی اساتید با منابع متفاوت و تأکید صرف آن‌ها بر کتاب درسی نیز پژوهشگران [۲۸]؛ [۲۹] به ضعف مهارت‌های اساتید و پایین بودن آگاهی آن‌ها درباره منابع اطلاعاتی اشاره کرده‌اند. در خصوص تأکید صرف بر کتاب درسی نیز مطالعه پیش رو همسو با پژوهش [۳۰] است که گزارش کردند اولویت اول دانشجویان پزشکی و دستیار تخصصی در استفاده از منابع درسی ۴۹/۵ درصد جزوه و ۳۵/۳ درصد کتاب درسی بوده است که نشان دهنده تمرکز زیاد دانشجویان به کتاب و جزوه است.

دسته سوم موانع در این پژوهش عوامل محیطی بودند. وجود این عوامل حاکی از آن است که بررسی رفتار فرد بدون توجه به بافت اجتماعی که این رفتار را شکل داده و بر آن تأثیر گذاشته ممکن نیست. این دسته از موانع به شکل‌های متفاوت بر رفتار اطلاعاتی دانشجویان تأثیر می‌گذارند. این عوامل از مسائل اقتصادی و یا نوع نگرش جامعه به آموزش نشأت می‌گیرند. عوامل اقتصادی ممکن است بر خود دانشجو و رفتار فردی او تأثیر گذارد و نوع نگرش جامعه بر آموزش نیز تأثیرگذار بر تدریس، کتاب‌های درسی و یا عوامل فردی خواهند بود. در این خصوص هلیگارد (Hildegard) نیز نقش عامل‌های محیطی و اجتماعی را در رفتار اطلاعاتی بسیار مهم می‌داند [۳۱]. در مطالعه‌ای شریعتمداری نبود تنوع در تدریس اساتید را از موانع رفتار اطلاعاتی می‌داند. این عامل می‌تواند برگرفته از نوع نگرش جامعه به مقوله تدریس باشد که آموزش را فقط محدود به تدریس کتاب یا جزوات درسی می‌داند. این پژوهشگر همچنین به منابع مالی اشاره می‌کند که می‌تواند به عنوان یک مانع عمل کند [۱۵]. در این راستا پژوهش [۲۵] نیز در کنار سایر موانع، بالا بودن هزینه دسترسی به اطلاعات را از عمده موانع رفتار اطلاعاتی دانسته‌اند.

نتیجه گیری

از آن جای که فراگیری زبان انگلیسی عمومی و تخصصی برای دانشجویان رشته پرستاری ضرورت زیادی دارد توجه به نوع رفتار دانشجویان در فراگیری این درس از اهمیت خاصی برخوردار است. در این خصوص عدم توجه به هر کدام از عوامل فردی،

سازمانی و محیطی باعث خواهد شد که دانشجویان تکیه صرف بر کتاب درسی داشته باشند و فقط به روخوانی و یا ترجمه متون تکیه کنند و از دسترسی به منابع عظیم اطلاعاتی که دانشجویان را در یادگیری مهارت‌های ارتباطی یاری می‌کنند باز بمانند. ضروری به نظر می‌رسد که توجه خاص به عوامل اشاره شده معطوف شود تا از رفتار اطلاعاتی دانشجویان به صورت بهینه بهره گرفته شود. در این راستا پیشنهاد می‌گردد:

۱. به دانشجویان در خصوص منابع متفاوت اینترنتی، نرم‌افزاری و غیره اطلاع‌رسانی کافی انجام گیرد.
  ۲. گروه‌های آموزشی برنامه‌ریزی در جهت استفاده از بازدید از کتابخانه، لابراتوارهای زبان و سایت‌های کامپیوتر داشته باشند.
  ۳. تدوین کنندگان کتب درسی تمرینات متفاوتی را در کتاب‌ها جای دهند تا مهارت اطلاعاتی دانشجویان تقویت شود.
- این پژوهش مانند هر پژوهش دیگر با محدودیت‌هایی روبرو بود. یکی از این محدودیت‌ها این بود که فقط از روش کیفی استفاده شد. لازم است تحقیقات بعدی در این خصوص از روشی ترکیبی استفاده کنند. در ضمن این پژوهش نقطه نظرات دانشجویان را لحاظ نکرد و فقط به نظرات اساتید بسنده کرد.

سپاسگزاری

بدینوسیله مراتب و سپاس خود را از اعضای هیأت علمی که در انجام مصاحبه همکاری و مساعدت لازم را داشتند و همچنین اعضای که در روایی پژوهش ما را یاری نمودند، اعلام می‌نمایم.

ملاحظات اخلاقی

این پژوهش با رضایت کامل مشارکت‌کنندگان انجام شد و هیچ‌گونه اجباری در کار نبود. همچنین اصول اخلاقی همچون توضیح اهداف پژوهش و محرمانه بودن اطلاعات و گفته‌های مشارکت‌کنندگان در مصاحبه رعایت شد. این مطالعه در جلسه شماره ۱۷۰ مورخ ۹۸/۴/۱۲ در شورای پژوهش دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمانشاه مطرح و مورد موافقت قرار گرفت.

تضاد منافع

هیچ‌گونه تضاد منافی بین نویسندگان وجود ندارد.

منابع

1. Bigdeli Z, Shahini S, Shahkarami N, Chalikh Z. [Information-Seeking Process of Shahid Chamran University Graduate Students and Their Use of Electronic, Print, and Human Information Resources]. Human Information Interact. 2015; 2 (2): 42-53. [Persian]
2. Majidi M, Shakerian G. [The study of information seeking behavior of Allameh Tabataba'i university faculty members in using online resources]. Journal management System. 2016; 2(6): 105-126. [Persian]
3. Davarpanah MR. [Scientific communication: information need and information behavior]. Tehran: Chapar; Dabizesh, 2007. [Persian]

4. Masoumirad R.. [The Impact of Information Seeking Behavior on Research Performance of Guilan University Faculty Members]. Culture-Communication. 2016; 17(33): 171-189. [Persian]
5. Wilson, T.D. (2000). [Human Information Behavior]. Informing Science (Special Issue on Information Science Research). 2000; 3 (2): 49-55.
6. Noukarizi M, Davarpanah MR. [Analyzing patterns of information seeking behavior]. Library and Information Science. 2006; 9 (2): 119-152. [Persian]
7. Adhami A. [What is the information Seeking and Behavior of Information Seeking?]. Iranian Research

- Institute for Information Science and Technology (IRANDOC), 2004; 19 (3- 4): 31-36. [Persian]
8. Ebrahimi S, Hekmat ZF, Jowkar A. [Prediction of information seeking behavior of Shiraz University graduate students based on the dimensions of goal orientations and creativity dimensions]. *Journal of Information Processing and Management*, 2015; 30 (4): 965-996. [Persian]
  9. Malliari, A., Korobili, S., Zapounidou [Exploring the information seeking behavior of Greek graduate students: A case study set the University of Macedonia]. *The International Information & Library Review*. 2011; 34: 79-91.
  10. Norouzi Chakli A. [The main and effective factors in information seeking behavior]. *Librarianship and Information*. 2006; 9 (1): 144-175. [Persian]
  11. Ghonsooly B, Pishgadam R. [A critique on ESP books: examining general English at university level]. *Quarterly Journal of Language and Translation Studies*. 2011; 42 (3): 21-36. [Persian]
  12. Akbari Z. [The study of English Educational Needs of Students Studying in Isfahan University of Medical Sciences: Students' perspective]. *DSME*. 2016; 3 (2): 1-13. [Persian]
  13. Nasiri M. [The studying the behavior Behbahan Students and influence and the effect of teachers on their informing pattern]. *Journal of Academic Librarianship and Information Research*. 2005; 43 (39): 153-181. [Persian]
  14. Riahi A. [Information behaviors and information seeking of nursing students of Mazandaran University of Medical Science]. *The Journal of Medical Education and Development (JMED)*. 2017; 12 (3): 195-211. [Persian]
  15. Shar'atmadari A. [A Qualitative Study on Stimulus and Barriers of Information-Seeking Behavior of Counselling MA Students]. *Quarterly Counseling Culture and Psychotherapy*. 2013; 4 (15): 17-33. [Persian]
  16. Kalantari A, Jowkar A, Jahani Hashemi H. [Information seeking behavior of postgraduate students of Qazvin University of medical sciences for retrieval of specialized images and videos]. *Payavard*. 2017; 11 (4): 479-489. [Persian]
  17. Naeimi J, Mohammad Esmail S. [The Assessment of information-seeking behavior of medical sciences University researchers of Khorasan Razavi using neural network approach]. *Library and Information Science Research (LISRJ)*. 2017; 6 (2): 80-96. [Persian]
  18. Memarbashi P, Zamani Miandashti N. [An Analysis of Information-Seeking Behavior Through The Internet Among Agricultural Undergraduate Students at Razi University of Kermanshah]. *Iranian Agricultural Extension and Education*, 2013; 9 (1): 33-49. [Persian]
  19. Safari Rad F. [Investigation of information seeking behavior of postgraduate students of Shiraz University]. *Cultural Research Letter*, 2003; 7 (6): 210-193. [Persian]
  20. Redad I. Behavioral information seeking of postgraduate students of Islamic Azad University using World Wide Web. *Journal of Library and Information Science*, 2009; 12 (3): 141-168.
  21. Nikka M, Hayati Z, Farsi A. [An investigation of barriers to information seeking of faculty members of Islamic Azad University of Shiraz view point based on the expansion of the Devin's sense making theory (Kari's Theory)]. *Semi-Annually Library and Information Research Journal (Studies in Education & Psychology)* 2016-2017; 6 (2): 61-79. [Persian]
  22. Imani MT, Noshadi MR. [Qualitative content analysis]. *Pazhuhesh*. 2011; 3 (2): 15-44. [Persian]
  23. Rajabi G, Kaveh-Farsani Z, Amanelahi A, Khojasteh-Mehr R. [Identifying the Components of Marital Relationship: A Qualitative Study]. *J Qual Res Health Sci*. 2018; 7 (2): 172-187. [Persian]
  24. Burns N, Frove SK. [The paractics of nursing research: Conduct, critique utilization]. *Translate Nahid Dehghan, Khateh Siilani, Ali Fakhr Movahedi, Zahra Farsi, Hassan Babamohammadi*. Tehran: Rafi's Thought, 2009.
  25. Amiramini khalafloo, Bayat P. [Investigation of information seeking behavior of students of Bushehr Jahad Agriculture Training Center and providing solutions for its improvement]. *Agricultural Education Administration Research*, 2018; 10 (44): 42-54. [Persian]
  26. Khowsrojerdi M, Olomi T, Naghshineh N, Mohseni N. [The Role of Personality Features on in Information-seeking Behavior of Graduate Students at University of Tehran (2006-2007)]. *Iranian Journal of Information Processing and Management* 2009; 24 (3): 35-60. [Persian]
  27. Karimi S, Nasr AR, Sharif M. [Curriculum design requirements and challenges of the learning society approach]. *Journal of Higher Education Curriculum Studies*, 2013; 4, (8): 89-126. [Persian]
  28. Moghadaszadeh, H. [The study of information literacy of faculty members of Islamic Azad University, Mashhad Branch]. *Informatics and Informatics Monthly*. 2008; Monthly (8): 65-57. [Persian]
  29. Noorzi Y, talkhabi M, alipoorhafezi M. [Evaluation of information seeking behavior of Arak University faculty members in using the Internet]. *Quarterly Journal of Knowledge Studies*, 2010; 3 (10): 81-91. [Persian]
  30. Ramezanzpour A, Golshahi Rad S. [Evaluation of study pattern and the attitude of medical students and residents about study resources (books and notes) in Zanjan University of Medical Sciences - 2013-2014]. *J Med Educ Dev*. 2015; 8 (19): 41-52. [Persian]
  31. Hyldegard J. [Context based information behavior and social interaction]. *Proceedings of the Second Danish Human-Computer Interaction Research Symposium*, 7th November 2002; 28-29.